

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

ĐỀ THI
MÔN: LỊCH SỬ

Thời gian làm bài: 150 phút, không kể thời gian giao đề
(Đề thi gồm có 01 trang)

Câu 1 (4,0 điểm):

Lí giải vì sao năm 1917 ở nước Nga lại diễn ra hai cuộc cách mạng? Cách mạng tháng Mười năm 1917 đã ảnh hưởng như thế nào đến cách mạng Việt Nam?

Câu 2 (4,0 điểm):

Có ý kiến cho rằng: Lịch sử Việt Nam giai đoạn từ năm 1858 đến năm 1884 là quá trình triều đình Huế đi từ đầu hàng từng bước đến đầu hàng toàn bộ trước quân xâm lược. Với những nội dung cơ bản của 4 bản hiệp ước mà triều đình Nhà Nguyễn đã kí với thực dân Pháp, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.

Câu 3 (2,0 điểm):

Những yếu tố tác động đến sự ra đời của phong trào yêu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản ở Việt Nam đầu thế kỉ XX. Em hãy chỉ ra điểm tiến bộ của phong trào này.

Câu 4 (4,0 điểm):

Tại sao, Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) luôn coi trọng vấn đề an ninh - chính trị? Trong quá trình phát triển từ ASEAN 5 thành ASEAN 10 em ấn tượng với sự kiện nào nhất? Vì sao?

Câu 5 (3,0 điểm):

So sánh điểm giống và sự khác biệt cơ bản giữa “chiến tranh lạnh” và những cuộc chiến tranh thế giới ở thế kỉ XX? Các xu thế phát triển của thế giới sau chiến tranh lạnh?

Câu 6 (3,0 điểm):

Vì sao giai cấp công nhân Việt Nam nhanh chóng vươn lên trở thành giai cấp lãnh đạo cách mạng nước ta? Cuộc bãi công của công nhân Ba son (8-1925) có điểm gì mới trong phong trào công nhân nước ta sau chiến tranh thế giới thứ nhất?

----- Hết -----

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 - THCS
MÔN: LỊCH SỬ
Năm học 2021 - 2022

Câu	Nội dung đáp án	Biểu điểm
1 (4,0 đ)	Lí giải vì sao năm 1917 ở nước Nga lại diễn ra hai cuộc cách mạng? Cách mạng tháng Mười năm 1917 đã ảnh hưởng như thế nào đến cách mạng Việt Nam?	
	a. Lí giải vì sao năm 1917 ở nước Nga lại diễn ra hai cuộc cách mạng?	0,75
	- Đầu thế kỉ XX, Nga vẫn là một đế quốc Quân chủ chuyên chế. Mâu thuẫn giữa nhân dân Nga với chế độ Nga hoàng ngày càng gay gắt. Nga Hoàng lại đẩy nhân dân vào cuộc CTTGI đã gây nên những hậu quả nghiêm trọng cho đất nước. Tình thế cách mạng đã xuất hiện ở nước Nga.	
	- Cách mạng tháng Hai năm 1917 ở Nga đã lật đổ chế độ Nga hoàng. Tuy nhiên một cục diện chính trị đặc biệt đã xuất hiện ở nước Nga là hai chính quyền song song tồn tại. Hai chính quyền này đại diện cho lợi ích của hai giai cấp khác nhau nên không thể cùng tồn tại.	0,75
	- Trước tình hình đó, tháng 4 năm 1917, Lê-nin đã đưa ra Luận cương tháng Tư chỉ rõ nhiệm vụ của nước Nga là chuyển từ cách mạng dân chủ tư sản kiểu mới sang cách mạng xã hội chủ nghĩa.	0,5
	- Đêm 25 tháng 10 năm 1917 quân chúng chiếm được Cung điện Mùa Đông, Chính phủ lâm thời tư sản sụp đổ. Đầu 1918, Cách mạng Xã hội chủ nghĩa đã giành thắng lợi trên cả nước.	0,5
	b. Cách mạng tháng Mười năm 1917 ở Nga đã ảnh hưởng như thế nào đến cách mạng Việt Nam?	
- Cách mạng tháng Mười Nga thành công năm 1917 có ảnh hưởng to lớn đến phong trào cách mạng thế giới, đặc biệt là phong trào đấu tranh giành độc lập của các nước thuộc địa và phụ thuộc trong đó có Việt Nam, thúc đẩy cách mạng Việt Nam chuyển sang một thời kỳ mới.	0,5	
- Cách mạng tháng Mười Nga và sự phát triển của phong trào cách mạng vô sản thế giới đã tác động mạnh mẽ đến sự lựa chọn con đường giải phóng dân tộc của Nguyễn Ái Quốc. Người đã tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam, tích cực truyền bá tư tưởng Mác - Lê-nin vào Việt Nam, mở đường giải quyết cuộc khủng hoảng về đường lối giải phóng dân tộc Việt Nam.	0,5	

- Từ kinh nghiệm thắng lợi của Cách mạng tháng Mười Nga, Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời (1930) lãnh đạo cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.	0,5
---	-----

2	Có ý kiến cho rằng: Lịch sử Việt Nam giai đoạn từ năm 1858 đến năm 1884 là quá trình triều đình Huế đi từ đầu hàng từng bước đến đầu hàng toàn bộ trước quân xâm lược. Với những nội dung cơ bản của 4 hiệp ước mà triều đình Nhà Nguyễn đã kí với thực dân Pháp, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.	4 điểm
	<p>Ngay từ khi thực dân Pháp đặt chân tới xâm lược Việt Nam năm 1858 đến năm 1884, chúng đã vấp phải một tinh thần chiến đấu vô cùng oanh liệt, sôi nổi và rộng khắp cả nước của nhân dân ta. Tuy nhiên, triều đình nhà Nguyễn từng bước đầu hàng thực dân Pháp, triều đình Huế đã kí với chúng tất cả 4 bản hiệp ước để thỏa hiệp.</p>	0.5
	<p>* Hiệp ước Nhâm Tuất (ngày 5- 6 -1862): - Triều đình Huế thừa nhận quyền cai quản của nước Pháp ở ba tỉnh miền Đông Nam Kỳ (Gia Định, Định Tường, Biên Hòa) và đảo Côn Lôn.</p>	0.25
	<p>- Mở ba cửa biển: Đà Nẵng, Ba Lạt, Quảng Yên cho Pháp vào buôn bán cho phép người Pháp và Tây Ban Nha tự do truyền đạo Gia Tô, bãi bỏ lệnh cấm đạo trước đây.</p>	0.25
	<p>+ Bồi thường cho Pháp một khoản chiến phí tương đương 288 vạn lạng bạc.</p>	0.25
	<p>+ Pháp sẽ trả lại thành Vĩnh Long cho triều đình chùng nào triều đình buộc được dân chúng ngừng kháng chiến.</p>	0.25
	<p>* Hiệp ước Giáp Tuất (ngày 15 - 03 - 1874): Pháp sẽ rút quân khỏi Bắc Kỳ, còn triều đình thì chính thức thừa nhận sáu tỉnh Nam Kỳ hoàn toàn thuộc Pháp.</p>	0.5
	<p>* Hiệp ước Hác Măng (ngày 25-8-1883): - Triều đình Huế chính thức thừa nhận nền bảo hộ của Pháp ở Bắc Kỳ và Trung Kỳ, cắt tỉnh Bình Thuận ra khỏi Trung Kỳ để nhập vào đất Nam Kỳ thuộc Pháp. Ba tỉnh Thanh - Nghệ - Tĩnh được sáp nhập vào Bắc Kỳ .</p>	0.25
	<p>- Triều đình chỉ được cai quản vùng đất trung kì nhưng mọi việc đều phải thông qua viên khâm sứ của Pháp ở Huế.</p>	0.25
	<p>- Công sứ Pháp ở các tỉnh Bắc Kỳ thường xuyên kiểm soát những công việc của quan lại triều đình, nắm các quyền trị an và nội vụ</p>	0.25
	<p>- Mọi việc giao thiệp với nước ngoài (kể cả với Trung Quốc) đều do Pháp nắm.</p>	0.25
	<p>- Triều đình Huế phải rút quân đội từ Bắc Kỳ về Trung Kỳ.</p>	0.25
	<p>* Hiệp ước Pa-tơ-nôt (Ngày 6-6-1884): Hiệp ước Pa-tơ-nôt có nội</p>	0.5

dung cơ bản giống với Hiệp ước 1883, chỉ sửa đổi về ranh giới khu vực Trung Kỳ như trả lại tỉnh Bình Thuận và Thanh - Nghệ - Tĩnh cho Trung Kỳ. Nhà Nguyễn đầu hàng hoàn toàn. Chấm dứt sự tồn tại của triều đại phong kiến nhà Nguyễn với tư cách là một quốc gia độc lập, thay vào là Chế độ thuộc địa nửa phong kiến.

Như vậy, qua những hiệp ước trên cho thấy kẻ thù rất nham hiểm và âm mưu đô hộ nước ta, triều đình nhà Nguyễn từ chỗ cắt từng bộ phận lãnh thổ rồi đi đến thừa nhận nền thống trị của Pháp trên toàn bộ lãnh thổ nước ta (các điều khoản, điều kiện này càng nặng nề hơn, tính chất thỏa hiệp đi từ nhượng bộ này đến nhượng bộ khác, tỏ ra bạc nhược, yếu kém để thực dân Pháp lấn tới) đã chấm dứt sự tồn tại của triều đình phong kiến nhà Nguyễn "Với tư cách là quốc gia độc lập, thay vào đó là chế độ thuộc địa nửa phong kiến". Đúng với ý kiến cho rằng: *Lịch sử Việt Nam giai đoạn từ năm 1858 đến năm 1884 là quá trình triều đình Huế đi từ đầu hàng từng bước đến đầu hàng toàn bộ trước quân xâm lược.*

0,75

3
(2,0
đ)

Những yếu tố tác động đến sự ra đời của phong trào yêu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản ở Việt Nam đầu thế kỉ XX. Anh (chị) hãy chỉ ra điểm tiến bộ của phong trào này.

a. Những yếu tố tác động đến sự ra đời của phong trào yêu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản ở Việt Nam đầu thế kỉ XX.

* Điều kiện trong nước:

- Cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất của thực dân Pháp đã làm cho cơ cấu kinh tế và xã hội Việt Nam có sự thay đổi...

0,25

- Sự bế tắc của phong trào giải phóng dân tộc ở Việt Nam sau khi phong trào Cần Vương thất bại ...

0,25

* Điều kiện bên ngoài :

- Ảnh hưởng từ Trung Quốc: cách mạng Tân Hợi (1911) .Ảnh hưởng từ Nhật Bản : cuộc Duy tân Minh Trị..

0,25

b. Điểm tiến bộ (điểm mới) của trào lưu cách mạng DC tư sản đầu XX

- Thành phần lãnh đạo: là những văn thân, sĩ phu tư sản hóa chịu ảnh hưởng của tư tưởng dân chủ tư sản... Họ đã mất niềm tin vào chế độ phong kiến..bắt đầu có ý thức về dân chủ, dân quyền...

0,25

- Mục tiêu đấu tranh: không chỉ đánh Pháp giải phóng dân tộc mà còn gắn với duy tân và thay đổi chế độ xã hội.

0,25

- Lực lượng tham gia: không chỉ có nông dân mà còn có đông đảo các tầng lớp khác (công nhân, tiểu tư sản, địa chủ, phú nông).

0,25

- Hình thức đấu tranh: không chỉ hạn chế trong khởi nghĩa vũ trang mà còn kết hợp nhiều biện pháp: đoàn kết dân tộc, cải cách...

0,25

- Quy mô: rộng khắp, không chỉ trong nước mà còn phát triển ra bên ngoài...

0,25

Câu 4 4 VD	* ASEAN luôn coi trọng vấn đề an ninh - chính trị vì: - Trước chiến tranh thế giới thứ hai, hầu hết các nước (trừ Thái Lan) đều là thuộc địa của thực dân phương Tây và trải qua nhiều cuộc đấu tranh để giành được độc lập.	0,25
	- Dù chung một khu vực, song các nước có điểm rất khác nhau về chủng tộc, ngôn ngữ, tôn giáo và văn hoá, tạo thành một sự đa dạng cho Hiệp hội.	0,25
	- Ra đời trong bối cảnh khu vực và trên thế giới có nhiều biến động phức tạp, cần xây dựng một khu vực hòa bình, ổn định, để cùng nhau hợp tác, phát triển và ngăn chặn ảnh hưởng của các cường quốc bên ngoài vào khu vực.	0,5
	* Chọn sự kiện ấn tượng nhất trong sự phát triển ASEAN 5 lên ASEAN 10. - Đây là một câu hỏi mở, HS có thể lựa chọn bất cứ một sự kiện mà các em ấn tượng nhất. Quan trọng nhất là HS biết giải thích vì sao các em lựa chọn sự kiện đó. - Chọn được sự kiện tiêu biểu nhất.	1
VDC	- Giải thích lí do chọn sự kiện (Nêu được về ý nghĩa, tầm vóc của sự kiện đó đối với quá trình hoạt động và phát triển của đất nước, của tổ chức hoặc khu vực).	2
Câu 5 VD 3	So sánh giữa "chiến tranh lạnh" và những cuộc chiến tranh thế giới. * Giống nhau: - Làm cho thế giới luôn trong tình trạng căng thẳng, diễn ra dai dẳng, giằng co quyết liệt. - Để lại những hậu quả vô cùng nghiêm trọng với nhân loại.	0,5 0,5
	* Khác nhau: - Chiến tranh lạnh diễn ra trên nhiều lĩnh vực như kinh tế, chính trị, văn hóa, quân sự, ngoại giao. Còn các cuộc chiến tranh thế giới đã qua chủ yếu diễn ra trên lĩnh vực chính trị, quân sự.	0,5
	- Chiến tranh lạnh không xảy ra xung đột quân sự trực tiếp giữa các nước. Các cuộc chiến tranh thế giới có xảy ra xung đột quân sự trực tiếp.	0,5
	* Các xu thế phát triển của thế giới sau "Chiến tranh lạnh": - Xu thế hòa hoãn, hòa dịu trong các quan hệ quốc tế.	0,25
	- Thế giới đang tiến tới xác lập một trật tự thế giới mới, đa cực, nhiều trung tâm. (Riêng Mĩ chủ trương xác lập trật tự thế giới đơn cực).	0,25
	- Hầu hết các quốc gia đều ra sức điều chỉnh chiến lược phát triển lấy kinh tế làm trọng điểm.	0,25
	- Từ những năm 90 của thế kỉ XX, ở nhiều khu vực lại xảy ra xung đột quân sự hoặc nội chiến giữa các phe phái. => Xu thế chung là: hòa bình, ổn định, hợp tác phát triển kinh tế.	0,25

Vì sao giai cấp công nhân Việt Nam nhanh chóng vươn lên trở

3

thành giai cấp lãnh đạo cách mạng nước ta ? Cuộc bãi công của công nhân Ba son (8-1925) có điểm gì mới trong phong trào công nhân nước ta sau chiến tranh thế giới thứ nhất ?	điểm
- Giai cấp công nhân Việt Nam ra đời từ cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất và phát triển nhanh trong cuộc khai thác thuộc địa lần thứ hai của thực dân Pháp.	0.25
- Giai cấp công nhân là giai cấp đại diện cho phương thức sản xuất tiên tiến, lao động tập trung có kỉ luật, có trình độ kĩ thuật.	0.25
- Ngoài những đặc điểm của giai cấp công nhân quốc tế, giai cấp công nhân Việt Nam còn có những đặc điểm riêng :	0.25
+ Bị ba tầng áp bức bóc lột (đế quốc, phong kiến, tư sản người Việt); Bị áp bức bóc lột nặng nề nhất, nên có tinh thần cách mạng cao nhất.	0.25
+ Có quan hệ tự nhiên gắn bó với giai cấp nông dân	0.25
+ Kế thừa truyền thống yêu nước anh hùng bất khuất của dân tộc	0.25
+ Đặc biệt, giai cấp công nhân Việt Nam ngay từ khi mới ra đời đã tiếp thu ảnh hưởng của phong trào cách mạng thế giới, nhất là của chủ nghĩa Mac-Lênin và Cách mạng tháng Mười Nga.	0.25
=> Do đó, giai cấp công nhân Việt Nam sớm trở thành một lực lượng chính trị độc lập, đi đầu trên mặt trận chống đế quốc phong kiến, nhanh chóng vươn lên nắm quyền lãnh đạo cách mạng nước ta.	0.25
Cuộc bãi công của công nhân Ba son (8-1925) có điểm mới :	0.5
- Phong trào đã kết hợp đấu tranh kinh tế (đòi tăng lương , giảm giờ làm) với mục đích chính trị (ủng hộ cách mạng Trung Quốc) thể hiện tình đoàn kết vô sản quốc tế của công nhân Việt Nam.	0.5
- Là cuộc đấu tranh đầu tiên có tổ chức và lãnh đạo của công hội do Tôn Đức Thắng đứng đầu. Đánh dấu giai cấp công nhân Việt Nam bắt đầu đi vào đấu tranh có tổ chức và mục đích chính trị rõ ràng, chuyển từ tự phát sang đấu tranh tự giác.	0.5